

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.В.Докучаєва

КАФЕДРА ЛІСОВИХ КУЛЬТУР І МЕЛІОРАЦІЙ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор _____
« 28 » серпня 20 20р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Проектування лісогосподарського комплексу»

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність – 205 «Лісове господарство»
Освітня (освітньо-професійна) програма – Лісове господарство
Спеціалізація – 205 «Лісове господарство»
Факультет Лісове господарство

Робоча програма навчальної дисципліни **«Проектування лісогосподарського комплексу»** для здобувачів галузі знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**, спеціальності 205 Лісове господарство, освітньо-професійної програми – **«Молодший бакалавр»**, початкового (короткий цикл) рівня вищої освіти.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Розробник: : **Трофименко М.Є.**, старш. викладач

Обговорено та рекомендовано до видання вченою радою факультету лісового господарства (протокол № ____ від ____ серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри

(підпис)

д.с.-г.н., с.н.с. Распопіна С.П.

Розробник: : Трофименко М.Є., старш. викладач

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри Лісових культур і меліорацій

Протокол № «26» серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри Лісових культур і меліорацій
д.с.-г.н., с.н.с.

Распопіна С.П.

«26» серпня 20 20 р.

Схвалено методичною комісією факультету Лісове господарство

Протокол від «28» серпня 20 20 р. № 1

Заступник голови, докт. біол. н., проф.

Карпець Ю.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень підготовки	Характеристик а навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність – 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		2-й
Загальна кількість годин –120 Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи студента – 4,0	Освітній рівень підготовки: Початковою (короткий цикл) рівень вищої освіти Кваліфікація – «Молодший бакалавр з лісового господарства»	Семестр
		3-й
		Лекції, год
		20
		Практичні, семінарські, год
		20
		Лабораторні, год
		-
		Самостійна робота, год
		80
		Вид контролю: залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – забезпечити студентів знаннями, умінням та навиками з розробки проекту організації та розвитку лісового господарства держлісгоспу чи іншого об'єкту лісогосподарського комплексу.

Завдання - професійна підготовка фахівців лісового профілю з питань проектування лісогосподарських заходів, направлених на забезпечення раціонального, безперервного та невиснажливого користування лісом, підвищення продуктивності, відтворення, охорону та захист лісів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні напрями та перспективи розвитку лісового господарства в Україні;

- економічні основи, які визначають організацію та перспективи розвитку лісової галузі;

- теоретичні основи і моделі побудови лісового господарства і користування лісом;

- сучасні досягнення вітчизняної та зарубіжної лісової науки.

вміти:

- розробляти проекти організаційно- господарських заходів у лісах;

- розраховувати і обґрунтовувати обсяги користування деревиною та іншими продуктами і корисностями лісу;

- складати проекти рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення;

- проектувати основні лісогосподарські заходи по лісовідновленню, догляду за лісом, охороні його від пожеж, захисту від шкідників та хвороб.

Перелік компетентностей:

Загальні компетентності

2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.
2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.
5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.
7. Здатність вирішувати поставлені завдання з інвентаризації лісів, оцінювати лісові ресурси та продукцію.
8. Здатність розробляти проектну документацію.
11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.

Програмні результати навчання

4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.
5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності
6. Здійснювати підбір і використання необхідного обладнання, інструментів для організації виробничого процесу з урахуванням екологічних, технічних та технологічних можливостей.
7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.
8. Проектувати та організовувати ведення лісового та мисливського господарства відповідно до встановлених вимог.
15. Впроваджувати розроблені проєктні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.

Междисциплінарні зв'язки:

«Лісівництво» та «Таксація лісу» як технічна основа проектування. «Інженерна геодезія» - при складанні планово-картографічних матеріалів. «Економіка лісового господарства» та «Лісовпорядкування» - як техніко-економічна основа для складання проекту організації та розвитку лісового господарства. Проектування розсадників та лісових культур.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:

1. Характеристика лісового фонду, економічні основи та організація ведення лісового господарства.
2. Проектування видів та об'ємів лісокористування.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Характеристика лісового фонду економічні основи та організація ведення лісового господарства.

Тема 1. Економічні основи лісового господарства на Україні.

Мета та задачі лісової галузі країни. Потреби економіки країни в деревині та їх забезпеченість. Лісогосподарський комплекс- багато-функціональна галузева структура народного господарства. Керівні принципи проекту організації лісогосподарського комплексу- забезпечення безперервного, всебічного, комплексного використання корисностей лісу в інтересах суспільства. Розширене відтворення лісових продуктів та корисностей. Диференційований підхід до організації лісового господарства. Державна власність на ліси – економічна основа сучасного лісогосподарського комплексу.

Тема 2. Основні положення організації ведення лісового господарства. Характеристика лісового фонду об'єкту лісогосподарського комплексу.

Система організації лісового господарства як комплекс лісівницьких, агротехнічних і організаційно-економічних заходів. Адміністративно-господарський поділ лісового фонду - держлісгосп, лісництво, майстерська діляниця, обхід.

Поділ лісів державного лісового фонду на категорії. Віднесення лісів до категорій захисності та виділення особливо захисних земельних ділянок лісового фонду.

Поняття про господарську частину та госпсекцію. Підстави для виділення госпсекцій та їх організація. Виділення господарств.

Стан і динаміка лісового фонду та екологічний стан лісів.

Тема 3. Об'єкт лісогосподарського комплексу природно-кліматичні та економічні умови його розташування .

- Поняття про об'єкт лісогосподарського комплексу.

Структура лісового господарства України. Обласні лісогосподарські управління, держлісгоспи, державні мисливські господарства. Адміністративно-господарський поділ об'єкту лісогосподарського комплексу. Право користування землями лісового фонду.

- Аналіз природно-історичних умов району розташування об'єкту лісогосподарського комплексу.

Кліматичні умови та їх вплив на лісову рослинність. Фізико-механічні властивості ґрунтів. Вплив природних умов на ріст і продуктивність лісових насаджень. Типи умов місцезростання.

- Аналіз економічних умов району діяльності держлісгоспу.

Економіка району та її основні напрямки. Населення. Основні галузі промисловості, характер продукції, що випускається підприємствами. Характеристика сільськогосподарського виробництва. Основні споживачі деревини та інших продуктів лісу. Лісотаксовий пояс. Розряди лісових такс.

Тема 4. Аналіз виробничої діяльності об'єкту лісогосподарського комплексу в минулому.

Оцінка лісогосподарської діяльності лісгоспу. Аналіз організації лісового господарства та відпуску деревини.

Розподіл площ земель лісового фонду за їх категоріями. Аналіз розподілу насаджень за переважаючими породами. Аналіз дотримання лісгоспом розрахункової лісосіки, правил рубок головного користування та правил відпуску деревини.

Вивчення лісогосподарської діяльності об'єкта лісогосподарського комплексу.

Оцінка санітарного стану лісів, наявність вогнищ хвороб та шкідників. Кількість і характер лісових пожеж та оцінка збитків від них. Стан боротьби з лісопорушеннями. Аналіз лісокультурної справи та ефективність природного поновлення. Аналіз відповідності рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства, із запроектованими минулим лісовпорядкуванням. Обсяги робіт по освоєнню гідромеліоративного та агроеліоративного фондів.

Оцінка стану лісової охорони. Аналіз доходів та витрат господарства на управлінську діяльність. Вивчення технології лісозаготівель та підсочки лісу, їх впливу на лісові насадження. Використання угідь і ресурсів побічного користування лісом. Використання площ лісового фонду для мисливських потреб та чисельність мисливської фауни. Зведена оцінка господарської діяльності лісгоспу за минулий ревізійний період.

Змістовий модуль 2.

Проектування видів та об'ємів лісокористування і лісогосподарських заходів

Тема 5. Проектування головного користування лісом.

- Поняття про вік, оборот рубки та оборот господарства.

Вік стиглості та вік головної рубки. Верхня та нижня межі віку головної рубки. Встановлення віку головної рубки для господарської секції. Оборот рубки та його зв'язок з віковою структурою насаджень. Поняття про оборот господарства.

- Оптимальний вік головної рубки. Поділ насадження за віковими групами.

Вік головної рубки як основа для розрахунку розмірів головного користування лісом. Оптимальні віки головної рубки для основних лісоутворюючих порід України в залежності від категорії захисності лісів та лісорослинної зони. Вікові групи лісу: молодняки, середньовікові, пристигаючі, стиглі та перестійні насадження.

. Вплив вікової структури насаджень на розмір головного користування лісом. Співвідношення між запасом, приростом та розміром користування.

- Загальне і спеціальне використання лісових ресурсів.

- Розрахунок лісосік головного користування.

Товаризація експлуатаційного фонду. Розрахунок лісосіки рівномірного користування (нормальної лісосіки). Перша вікова лісосіка. Особливості обчислення площі та запасу другої вікової лісосіки. Лісосіки за приростом та за станом. Раціональна лісосіка.

- Обґрунтування річного обсягу головного користування.

Вимоги до розрахункової лісосіки. Залежність вибору лісосіки від вікової структури насадження. Розміщення рубок головного користування лісом. План головної рубки. Складання відомості рубок головного користування.

Тема 6. Проектування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших лісогосподарських заходів

- Загальне поняття про рубки, пов'язані з веденням лісового господарства, їх класифікація.

- Проектування рубок догляду за лісом. Мета рубок догляду за лісом та їх проектування. Спрощений розрахунок користування з кожного виду рубок догляду. Розрахунок щорічного обсягу користування деревиною з рубок догляду. Проект рубок догляду.

- Проектування санітарних, лісовідновних та реконструктивних рубок. Інші рубки, пов'язані з веденням лісового господарства.

Санітарні правила в лісах України. Розрахунок щорічного обсягу вибіркових та суцільних санітарних рубок і прибирання захаращеності. Проектування лісовідновних рубок в лісах, що втратили свої захисні функції. Встановлення розміру рубок, зв'язаних з реконструкцією малоцінних насаджень

- Проектування лісовідновлення та лісорозведення.

Лісокультурний фонд. Встановлення характеру та обсягів заходів по сприянню природному поновленню, обсягів і способів створення лісових культур. Проектування лісових культур в порядку реконструкції. Потреба в насінневих господарствах та лісорозсадниках.

- Проектування заходів з охорони та захисту лісу.

Встановлення класів пожежної небезпеки. Проект протипожежного облаштування лісів. Охорона лісу і лісозахист. Розробка комплексу

профілактичних, винищувальних та організаційно-господарських лісозахисних заходів.

- Проектування лісомеліоративних та лісоосушувальних робіт.
- Використання лісу в рекреаційно-оздоровчих цілях. Розрахунок обсягів можливої заготівлі березового соку, дикоростучих плодів, ягід та горіхів. Проектування заготівлі грибів, лікарських рослин та технічної сировини. Інші види побічних користувань лісом.

Будівництво пов'язане з лісогосподарською діяльністю. Розробка рекомендацій з розвитку промислового виробництва. Обчислення очікуваного економічного ефекту запроектованих заходів.

Тема 7. Організація та проектування спеціалізованих господарств.

Спеціалізовані плантаційні господарства.

Господарства на підсочку лісу.

Розрахунок щорічного розміру користування. Заходи підвищення продуктивності запідсочених насаджень.

- Лісонасінневі господарства.

Заготівля, збереження і реалізація насіння деревних і чагарникових порід. Класифікація насінневих господарств, розрахунок їх площ. Заходи по підвищенню врожайності постійних і тимчасових насінневих ділінок.

- Організація господарства на горіх, ліщину.

Тема 8. Розробка проектів Організації і розвитку мисливських господарств.

Інвентаризація мисливських угідь. Облік чисельності мисливської фауни. Типологія і бонітування мисливських виділів. Проектування експлуатаційних і біотехнічних заходів. Розрахунок ємкості мисливських угідь.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Характеристика лісового фонду економічні основи та організація ведення лісового господарства.					
Тема 1. Економічні основи лісового господарства на Україні. Мета та задачі лісової галузі країни. Потреби економіки країни в деревині та їх забезпеченість. Лісогосподарський комплекс- багатофункціональна галузева структура народного господарства. Керівні принципи проекту організації лісогосподарського комплексу-забезпечення безперервного, всебічного, комплексного використання корисностей лісу в інтересах суспільства. Розширене відтворення лісових продуктів та корисностей. Диференційований підхід до організації лісового господарства. Державна власність на ліси – економічна основа сучасного лісогосподарського комплексу.	12	2	2		8
Тема 2. Основні положення організації ведення лісового господарства. Характеристика лісового фонду об'єкту лісогосподарського комплексу. Система організації лісового господарства як комплекс лісівницьких, агротехнічних і організаційно-економічних заходів.	12	2	2		8

Адміністративно-господарський поділ лісового фонду - держлісгосп, лісництво, майстерська діляниця, обхід. Поділ лісів державного лісового фонду на категорії. Віднесення лісів до категорій захисності та виділення особливо захисних земельних ділянок лісового фонду. Поняття про господарську частину та госпсекцію. Підстави для виділення госпсекцій та їх організація. Виділення господарств. Стан і динаміка лісового фонду					
Тема 3. Об'єкт лісогосподарського комплексу природно-кліматичні та економічні умови його розташування . • Поняття про об'єкт лісогосподарського комплексу. Структура лісового господарства України. Обласні лісогосподарські управління, держлісгоспи, державні мисливські господарства. Адміністративно-господарський поділ об'єкту лісогосподарського комплексу. Право користування землями лісового фонду. • Аналіз природно-історичних умов району розташування об'єкту лісогосподарського комплексу. Кліматичні умови та їх вплив на лісову рослинність. Фізико-механічні властивості ґрунтів. Вплив природних умов на ріст і продуктивність лісових насаджень. Типи умов місцезростання. • Аналіз економічних умов району діяльності держлісгоспу. Економіка району та її основні напрямки. Населення. Основні галузі промисловості, характер продукції, що випускається підприємствами. Характеристика сільськогосподарського виробництва.	12	2	2		8

Основні споживачі деревини та інших продуктів лісу. Лісотаксовий пояс. Розряди лісових такс.					
Тема 4. Аналіз виробничої діяльності об'єкту лісогосподарського комплексу в минулому. Оцінка лісогосподарської діяльності лісгоспу. Аналіз організації лісового господарства та відпуску деревини. Розподіл площ земель лісового фонду за їх категоріями. Аналіз розподілу насаджень за переважаючими породами. Аналіз дотримання лісгоспом розрахункової лісосіки, правил рубок головного користування та правил відпуску деревини. • Вивчення лісогосподарської діяльності об'єкта лісогосподарського комплексу. Оцінка санітарного стану лісів, наявність вогнищ хвороб та шкідників. Кількість і характер лісових пожеж та оцінка збитків від них. Стан боротьби з лісопорушеннями. Аналіз лісокультурної справи та ефективність природного поновлення. Аналіз відповідності рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства, із запроєктованими минулим лісовпорядкуванням. Обсяги робіт по освоєнню гідромеліоративного та агроеліоративного фондів. Оцінка стану лісової охорони. Аналіз доходів та витрат господарства на управлінську діяльність. Вивчення технології лісозаготівель та підсочки лісу, їх впливу на лісові насадження. Використання угідь і ресурсів побічного користування лісом. Використання площ лісового фонду	20	2	2		16

для мисливських потреб та чисельність мисливської фауни. Зведена оцінка господарської діяльності лісгоспу за минулий ревізійний період.					
Усього по першому модулю	56	8	8	0	40
Змістовий модуль 2. Проектування видів та об'ємів лісокористування і лісогосподарських заходів					
Тема 5. Проектування головного користування лісом. - Поняття про вік, оборот рубки та оборот господарства. - Вік стиглості та вік головної рубки. Верхня та нижня межі віку головної рубки. Встановлення віку головної рубки для господарської секції. Оборот рубки та його зв'язок з віковою структурою насаджень. Поняття про оборот господарства. - Оптимальний вік головної рубки. Поділ насадження за віковими групами. - Вік головної рубки як основа для розрахунку розмірів головного користування лісом. Оптимальні віки головної рубки для основних лісоутворюючих порід України в залежності від категорії захисності лісів та лісорослинної зони. Вікові групи лісу: молодняки, середньовікові, пристигаючі, стиглі та перестійні насадження. - Вплив вікової структури насаджень на розмір головного користування лісом. Співвідношення між запасом, приростом та розміром користування. - Загальне і спеціальне використання лісових ресурсів. - Розрахунок лісосік головного користування.	20	4	5		11

Товаризація експлуатаційного фонду. Розрахунок лісосіки рівномірного користування (нормальної лісосіки). Перша вікова лісосіка. Особливості обчислення площі та запасу другої вікової лісосіки. Лісосіки за приростом та за станом. Раціональна лісосіка. • Обґрунтування річного обсягу головного користування. Вимоги до розрахункової лісосіки. Залежність вибору лісосіки від вікової структури насадження. Розміщення рубок головного користування лісом. План головної рубки. Складання відомості рубок головного користування.				
Тема 6. Проектування рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства та інших лісогосподарських заходів • Загальне поняття про рубки, пов'язані з веденням лісового господарства, їх класифікація. • Проектування рубок догляду за лісом. Мета рубок догляду за лісом та їх проектування. Спрощений розрахунок користування з кожного виду рубок догляду. Розрахунок щорічного обсягу користування деревиною з рубок догляду. Проект рубок догляду. • Проектування санітарних, лісовідновних та реконструктивних рубок. Інші рубки, пов'язані з веденням лісового господарства. Санітарні правила в лісах України. Розрахунок щорічного обсягу вибіркового та суцільного санітарних рубок і прибирання захаращеності. Проектування лісовідновних рубок в лісах, що втратили свої захисні функції. Встановлення розміру рубок, зв'язаних з реконструкцією	18	4	3	11

малоцінних насаджень • Проектування лісовідновлення та лісорозведення. Лісокультурний фонд. Встановлення характеру та обсягів заходів по сприянню природному поновленню, обсягів і способів створення лісових культур. Проектування лісових культур в порядку реконструкції. Потреба в насінневих господарствах та лісорозсадниках. • Проектування заходів з охорони та захисту лісу. Встановлення класів пожежної небезпеки. Проект протипожежного облаштування лісів. Охорона лісу і лісозахист. Розробка комплексу профілактичних, винищувальних та організаційно-господарських лісозахисних заходів. • Проектування лісомеліоративних та лісоосушувальних робіт. • Використання лісу в рекреаційно-оздоровчих цілях. Розрахунок обсягів можливої заготівлі березового соку, дикоростучих плодів, ягід та горіхів. Проектування заготівлі грибів, лікарських рослин та технічної сировини. Інші види побічних користувань лісом. Будівництво пов'язане з лісогосподарською діяльністю. Розробка рекомендацій з розвитку промислового виробництва. Обчислення очікуваного економічного ефекту запроектованих заходів.					
Тема 7. Організація та проектування спеціалізованих господарств. Спеціалізовані плантаційні господарства. Господарства на підсочку лісу. Розрахунок щорічного розміру	12	2	2		8

користування. Заходи підвищення продуктивності заповідсочених насаджень. • Лісонасінневі господарства. Заготівля, збереження і реалізація насіння деревних і чагарникових порід. Класифікація насінневих господарств, розрахунок їх площ. Заходи по підвищенню врожайності постійних і тимчасових насінневих ділінок. • Організація господарства на горіх, ліщину.					
Тема 8. Розробка проектів Організації і розвитку мисливських господарств. Інвентаризація мисливських угідь. Облік чисельності мисливської фауни. Типологія і бонітування мисливських виділів. Проектування експлуатаційних і біотехнічних заходів. Розрахунок ємності мисливських угідь.	14	2	2		10
Усього по другому модулю	64	12	12	0	40
Усього годин	120	20	20	0	80

5. Теми практичних занять

Пор. №	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок лісосік головного користування	2
2	Проект головної рубки, відомість рубки головного користування.	3
3	Проектування рубок догляду за лісом, складання відомості рубок догляду.	3
4	Розрахунок таблиці щорічного обсягу рубок догляду.	2
5	Проектування санітарних та інших рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.	2
6	Розрахунок щорічного користування лісовою деревиною.	2
7	Проектування лісовідновлення та лісорозведення.	4
8	Проектування протипожежних заходів, визначення класів пожежної небезпеки.	1
9	Розрахунок ємності мисливських угідь, проектування біотехнічних заходів.	1

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і лабораторних (практичних) робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, усі види практик.

Пор. №	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок лісосік головного користування	5
2	Проект головної рубки, відомість рубки головного користування.	12
3	Проектування рубок догляду за лісом, складання відомості рубок догляду.	12

4	Розрахунок таблиці щорічного обсягу рубок догляду.	10
5	Проектування санітарних та інших рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.	12
6	Розрахунок щорічного користування лісовою деревиною.	8
7	Проектування лісовідновлення та лісорозведення.	8
8	Проектування протипожежних заходів, визначення класів пожежної небезпеки.	8
9	Розрахунок ємності мисливських угідь, проектування біотехнічних заходів.	5

Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентів

1. Поняття про нормальний та безперервно-продукуючий ліс.
2. Класифікація видів господарського поділу лісового фонду. Народно-господарський поділ (за категоріями захисності) лісів.
3. Організаційно-господарський поділ лісового фонду. Підстави для виділення господарських частин і господарських секцій.
4. Організаційно-господарський поділ лісового фонду. Поняття про господарську секцію. Утворення господарських секцій.
5. Аналіз природних та економічних умов об'єкта
6. Розрахунок головного користування лісом у лісосічному господарстві. Поняття про розрахункову лісосіку.
7. Проектування розміщення рубок головного користування. План рубок.
8. Складання проекту рубок головного користування лісом.
9. Товаризація запасу насаджень експлуатаційного фонду.
10. Лісові такси, проектування розподілу лісового фонду держлісгоспу по розрядам такс.
11. Класифікація та розрахунок розміру рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.
12. Складання проекту рубок, пов'язаних з веденням лісового господарства.
13. Проектуванню лісгосподарських заходів, їх економічна ефективність.
14. Аналіз санітарного стану.
15. Проектування заходів по захисту лісу від шкідників та хвороб.
16. Протипожежне впорядкування лісу.
17. Проектування лісовідновлення.
18. Види побічних користувань. Організація спеціалізованих господарств.
19. Проектування мисливських господарств.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення, дослідницький метод навчання:

1) Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно до сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – форма навчального заняття, при якій студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні консультації, семестрові та екзаменаційні).

2) Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: -індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3) Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – репродуктивні та продуктивні (дослідницькі, пошукові, частково-пошукові);

4) Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота студента з навчальною та науковою літературою, текстами лекцій, підготовка до семінарських і практичних занять, робота з комп'ютером, виконання письмових завдань.

8. Методи контролю

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

III – контроль систематичності та активності роботи на семінарських та практичних заняттях;

IV – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий залік – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем знань, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Лабораторна (практична) робота – окрема форма навчання і оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності здобувача.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Залік

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Теми змістовного модуля 1 – T1-T5. Теми змістовного модуля 2 – T6-T10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення, евристичний метод, дослідницький метод.

8. Форми контролю

Поточний контроль (фронтальний, груповий, індивідуальний і комбінований), проміжна та підсумкова атестація.

9. Розподіл балів, які отримують 10. Методичне забезпечення

1. Гірс О.А., Новак Б.І., Кашпор С.М. Лісовпорядкування. – К.: Фітосоціоцентр, 2013. – 384 с.
2. Гірс О.А., Матушевич Л.М., Свинчук В.А., Морозюк О.В., Сендзюк Р.В. Лісовпорядкування. Робочий зошит для лабораторних занять. - К.: Логос. - 2012. - 36 с.
3. Гірс О.А., Матушевич Л.М., Морозюк О.В., Сендзюк Р.В. Лісовпорядкування. Методичні вказівки до курсового проектування для студентів лісогосподарського факультету. - К.: Компринт. -2012. - 48 с. 1. Лісовий кодекс України. – К., 2006. – 56 с.
2. Анучин В.П. Лесоустройство. – М.: Экология, 1991. – 400 с.
3. Каганяк Ю.Й., Строчинський А.А., Горошко М.П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. – Лівів, Тріада плюс, 2009. – 358 с.

11. Рекомендована література

Базова

1. Лісовий кодекс України. – К., 2006. – 56 с.
2. Анучин В.П. Лесоустройство. – М.: Экология, 1991. – 400 с.
3. Каганяк Ю.Й., Строчинський А.А., Горошко М.П. Парколісовпорядкування. Навчальний посібник. – Лівів, Тріада плюс, 2009. – 358 с.

Допоміжна

4. Лісотаксаційний довідник / Відповід. за вип. Кашпор С.М., Строчинський А.А. – К.: Виниченко, 2013. – 496 с.

5. Нормативно-справочные материалы для таксации лесов Украины и Молдавии / Под ред. Швиденко А.З., Строчинского А.А., Савича Ю.Н., Кашпора С.Н. – К.: Урожай, 1987. – 560 с.
6. Інструкція з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2006. – 104 с.
7. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина перша. Польові роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 67 с.
8. Робочі правила з впорядкування лісового фонду України. Частина друга. Камеральні роботи. – Ірпінь, Укрдержліспроєкт, 2004. – 72 с.
9. Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів. Затверджено Постановою КМУ від 23 травня 2007 р. № 761. - К., 2007. – 16 с.
10. Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних земельних ділянок. Затверджено Постановою КМУ від 16 травня 2007р. № 733. – К., 2007. – 18 с.
11. Правила рубок головного користування. Затверджено Постановою КМУ від 25 травня 2007р. № 761. – К., 2007. – 12 с.
12. Правила рубок головного користування в гірських лісах Карпат. Затверджено Постановою КМУ від 22 жовтня 2008р. № 929. – К., 2008. – 12 с.
13. Про затвердження Правил поліпшення якісного складу лісів. Затверджено Постановою КМУ від 12 травня 2007 р. № 724. – К., 2007. – 6 с.
14. Пробні площі лісовпорядні. Метод закладання. СОУ 02.02.-37-476:2006. – К., Мінагрополітики України, 2006. – 32 с.
15. Генсирук С.А., Нижник М.С., Возняк Р.Р. Рекреационное использование лесов. – К.:Урожай, 1987. – 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Выборочно-статистическая инвентаризация и мониторинг лесов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.techinles.org.ua/activity1.php>. – Заголовок з екрану.
2. Гульчак В. Державний облік лісів України – підсумки та прогнози // В.Гульчак // Лісовий і мисливський журнал. – 2012. – № 2. – С. 6–8. –